

CONSILIUL
UNIUNII EUROPENE

Bruxelles, 13 iunie 2012 (19.06)
(OR. en)

**Dosar interinstituțional:
2011/0152 (COD)**

10690/1/12
REV 1

SOC 471
CODEC 1516

RAPORT

Sursă: Președinția
Destinatar: Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I) / Consiliul (EPSCO)
Nr. doc. Csie: 11951/11 SOC 598 CODEC 1075 - COM(2011) 348 final
Subiect: Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenții fizici (câmpuri electromagnetice) [a douăzecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]
- *Raport privind progresele înregistrate*

I. INTRODUCERE

În 2004, în temeiul Directivei-cadru 89/391/CEE ¹, a fost adoptată Directiva 2004/40/CE ² privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenții fizici (câmpuri electromagnetice).

¹ Directiva 2004/40/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenții fizici (câmpuri electromagnetice) [a optsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]; JO L 159, 30.4.2004, p. 1 – 26.

² Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă; JO L 183, 29.6.1989, p. 1 – 8.

Cu toate acestea, la scurt timp după adoptarea directivei în 2004, comunitatea medicală care lucrează cu tehnica imagisticii prin rezonanță magnetică nucleară (RMN) a susținut că activitățile sale vor fi afectate de valorile-limită de expunere foarte stricte prevăzute de această directivă.

Prin urmare, Parlamentul și Consiliul au decis să amâne transpunerea acesteia până la 30 aprilie 2012, datorită dificultăților în privința aplicării sale, și să aloce timp suficient pentru ca directiva să fie modificată din perspectiva noilor informații de natură științifică (printre care publicarea noilor orientări ale ICNIRP ³ din 2009 și 2010, care modifică gama de frecvență joasă prevăzută de orientările ICNIRP din 1998, cuprinse în Directiva 2004/40/CE). În 2012, intrarea în vigoare a Directivei 2004/40/CE a fost amânată pentru a doua oară, cu încă 18 luni (până la 31 octombrie 2013), de îndată ce a devenit evident că discuțiile privind noua Directivă privind câmpurile electromagnetice nu vor putea fi finalizate până la 30 aprilie ⁴.

În urma unor îndelungi consultări cu toate părțile interesate și pe baza unui studiu realizat de Comisie pentru a aborda impactul efectiv al Directivei 2004/40/CE asupra procedurilor medicale, la 22 iunie 2011, Comisia și-a prezentat propunerea de directivă a Consiliului în vederea revizuirii Directivei 2004/40/CE.

Grupul de lucru pentru chestiuni sociale a început examinarea propunerii în iulie 2011, în cursul președinției poloneze. În cursul președinției daneze, propunerea a fost luată în discuție în șase rânduri, ultima reuniune a grupului de lucru (numai la nivel de atașați) având loc pe 8 iunie.

DK, DE, FR, MT și UK au menținut rezerve de examinare parlamentară, iar AT a menținut o rezervă lingvistică.

Parlamentul European nu și-a dat încă avizul. Având în vedere că temeiul juridic propus este articolul 153 alineatul (2) din tratat, Consiliul trebuie să hotărască cu majoritate calificată, în conformitate cu procedura legislativă ordinară, împreună cu Parlamentul European.

³ ICNIRP este Comisia internațională pentru protecția împotriva radiațiilor neionizante.

⁴ Directiva 2012/11/UE din 19 aprilie 2012, JO L 110/1, 24.4.2012.

Comitetul Regiunilor a decis să nu emită niciun aviz.

Comitetul Economic și Social European și-a dat avizul la 7 decembrie 2011.

II. LUCRĂRILE CONSILIULUI ÎN CURSUL PREȘEDINȚIEI DANEZE

În cursul președinției daneze, Grupul de lucru pentru chestiuni sociale a analizat propunerea în șase rânduri ⁵. Președinția și-a axat lucrările pe anexe și pe chestiunea derogărilor, asupra cărora au fost deja lansate discuții în cursul președinției poloneze (a se vedea raportul privind progresele înregistrate, care figurează în documentul 17019/11), cu scopul de a avea o bază solidă pentru finalizarea părții dispozitive a directivei în cursul președinției CY.

În primul trimestru, președinția daneză a ascultat cu atenție opiniile tuturor experților din partea delegațiilor, precum și pe cele ale reprezentanților Comisiei și a studiat toate propunerile înaintate de aceștia. Pe baza acestor discuții extrem de tehnice, cu prezentări realizate de experții naționali în domeniul respectiv, Președinția a prezentat, în aprilie 2012, o primă propunere de compromis al Președinției (documentul 9080/12), care a fost ulterior ușor modificată, ținând seama de observațiile formulate de delegații și de Comisie (documentele 9617/12 și 10480/12). Textul final al propunerii de compromis a Președinției este disponibil în anexa la rezultatele reuniunii Grupului de lucru pentru chestiuni sociale din 8 iunie, astfel cum figurează în documentul 11151/12 REV 1. Cu ocazia reuniunii din 8 iunie, grupul de lucru (numai la nivel de atașați) a ajuns la un acord general asupra textului anexelor și asupra articolului 13 (ghidul practic al Comisiei), sub rezerva unor modificări de redactare ulterioare care nu vizează fondul (a se vedea secțiunile 1 și 3 de mai jos). Grupul de lucru a sprijinit de asemenea, în principiu, versiunea redactată de Președinție pentru articolul 3 (derogări), în înțelegerea că vor mai fi necesare lucrări ulterioare cu privire la textul respectiv în cursul președinției cipriote (a se vedea secțiunea 2 de mai jos).

⁵ Grupul de lucru a luat în discuție propunerea în cadrul a 6 reuniuni: la 20 ianuarie, 9 februarie, 21 martie, 18 aprilie, 24 mai și 8 iunie (numai la nivel de atașați).

Unele delegații au menținut rezerve și rezerve de examinare (generale) cu privire la respectivele părți ale propunerii de compromis a Președinției. Comisia a introdus o rezervă generală cu privire la proiectul propunerii de compromis și la unele dispoziții specifice ale acesteia.

Propunerea de compromis a Președinției cuprinde următoarele elemente principale:

1) **ANEXE**

Abordarea principală

În urma reuniunilor a reieșit că o majoritate a delegațiilor sprijină aplicarea valorilor și limitelor recomandate de ICNIRP (Comisia internațională pentru protecția împotriva radiațiilor neionizante) ori de câte ori este posibil.

Structura anexelor

În propunerea Comisiei, anexa II se referă la expunerea la câmpuri electromagnetice în banda de frecvență cuprinsă între 0 și 100 kHz ⁶, în timp ce anexa III se referă la expunerea în banda de frecvență cuprinsă între 100 și 300 GHz, fără suprapuneri.

În urma discuțiilor și astfel cum s-a convenit de către majoritatea delegațiilor, structura anexelor se bazează în prezent pe efecte termice/non-termice, o suprapunere existând în regiunea de tranziție dintre 100 kHz și 10 MHz, astfel cum au convenit delegațiile.

⁶ 100 kHz reprezintă o frecvență de 100 000 de hertzi sau cicluri pe secundă. Un hertz (prescurtat Hz) reprezintă unitatea internațională de măsură pentru frecvență.

Valori limită de expunere

Propunerea Comisiei stabilește valori limită de expunere la câmpurile magnetice statice și la câmpurile electrice, magnetice și electromagnetice care variază în timp, cu frecvențe cuprinse între 1 Hz și 300 GHz. Niciun lucrător nu poate fi expus la valori care depășesc aceste limite, care sunt stabilite pe baza efectelor asupra sănătății și a unor considerente biologice.

Astfel cum s-a convenit de către majoritatea delegațiilor, valorile limită de expunere pentru câmpurile statice se conformează recomandării ICNIRP pentru câmpuri magnetice din 2009. Pentru frecvențe cuprinse între 1 Hz și 100 kHz, valorile limită se bazează pe restricțiile de bază ale ICNIRP din 2010 (de exemplu, parametri interni cu un factor de securitate în valoare de 5), iar pentru frecvențe cuprinse între 100 kHz și 300 GHz, continuă să se aplice valorile menționate în Directiva 2004/40/CE.

Valorile limită de expunere cu frecvențe cuprinse între 0 și 1 Hz

Propunerea Comisiei nu prevede valori limită de expunere specifice pentru frecvențele cuprinse între 0 și 1 Hz.

În baza unei solicitări din partea mai multor delegații, propunerea de compromis include, în prezent, o trimitere la recomandările ICNIRP cu privire la frecvențele cuprinse între 0 și 1 Hz, referitor la care se desfășoară consultări și care ar trebui introdusă în noua directivă în condiții de egalitate după adoptarea de către ICNIRP.

Unele delegații au sugerat reducerea limitei de la 1 Hz la 0 Hz, deoarece, în ceea ce privește limitele interne, nu există o justificare științifică pentru a se opri la 1 Hz.

Valori de declanșare a acțiunii

Propunerea Comisiei stabilește valori de declanșare a acțiunii și valori de orientare pentru câmpurile variabile în timp și pentru câmpurile statice, care sunt măsurabile în mod direct și care indică un prag deasupra căruia angajatorii trebuie să adopte una sau mai multe din măsurile prevăzute în directivă.

În scopul de a reduce costurile pentru întreprinderi fără a pune în pericol sănătatea și securitatea lucrătorilor, o majoritate a delegațiilor au sprijinit valori de declanșare a acțiunii care să relaxeze recomandările ICNIRP, cu condiția, totuși, ca aceste valori de declanșare a acțiunii să aibă la bază o bună justificare științifică.

Prin urmare, în baza unei propuneri din partea Finlandei ⁷, propunerea de compromis a Președinției include, în anexa II, un set dublu de valori de declanșare a acțiunii pentru câmpuri electrice variabile în timp, cuprinse între 1 Hz și 10 MHz, și pentru câmpuri magnetice variabile în timp, cuprinse între 1 Hz și 300 Hz. Aceasta este în conformitate cu propunerea Comisiei din iunie 2011. Cu toate acestea, nivelul mai ridicat de valori de declanșare a acțiunii sugerat în propunerea de compromis este, în general, mai scăzut decât cel stabilit în propunerea Comisiei și nu există nicio bază științifică pentru valori de declanșare a acțiunii mai ridicate pentru câmpurile magnetice variabile în timp cu frecvențe cuprinse între 300 Hz și 10 MHz. Cu toate acestea, deoarece se pot elabora în timp util standarde și alte orientări destinate unor situații specifice la locul de muncă, nevoia de astfel de valori de declanșare a acțiunii mai ridicate pentru câmpuri magnetice cuprinse între 300 Hz și 10 MHz nu prezintă o importanță majoră pentru directivă.

Unele delegații au exprimat preocupări legate de faptul că valorile de declanșare a acțiunii au fost stabilite la un nivel inferior comparativ cu propunerea Comisiei, deoarece, potrivit acestora, acest lucru ar duce la un impact mai puternic asupra întreprinderilor și au solicitat o evaluare a riscurilor.

⁷ Documentul 7860/12.

Valori-prag

Președinția a introdus noile desemnări „valori-prag legate de riscurile de securitate” și „valoare-prag legată de efectele auditive”. „Valorile-prag legate de riscurile de securitate” reflectă conceptul inițial al Comisiei de „valori-limită de expunere aplicabile efectelor asupra securității”. Aceste desemnări au fost alese în scopul de a clarifica faptul că aceste valori nu sunt valori-limită de expunere în sine, ci pot fi depășite, cu condiția să se fi luat măsuri preventive. Acestea nu sunt nici niveluri de declanșare a acțiunii, deoarece valorile de declanșare a acțiunii sunt exprimate prin câmpuri externe. Cu toate acestea, în cadrul ultimei reuniuni a grupului de lucru, mai multe delegații au ridicat întrebări cu privire la această nouă desemnare și au solicitat explicații suplimentare, unele dintre acestea sugerând utilizarea termenului de „valori de orientare”.

Președinția a introdus această desemnare ca o modificare ce ține numai de redactare, fără a schimba fondul propunerii sale. Cu toate acestea, la redactarea anexelor în cursul președinției CY, se poate preconiza înlocuirea desemnării respective cu una mai adecvată, în cazul în care delegațiile ar dori acest lucru.

Valorile RMS/valorile maxime și metoda de evaluare a expunerii pentru expuneri nesinusoidale

În propunerea de compromis, valorile-limită de expunere la frecvențele joase sunt, spre deosebire de propunerea Comisiei, prezentate drept valori maxime, ceea ce corespunde considerentelor biologice. Cu toate acestea, nivelurile de declanșare a acțiunii sunt, din motive practice, prezentate în continuare ca valori RMS ⁸ pentru întreaga gamă de frecvență.

⁸ RMS reprezintă un indicator statistic al măgitudinii unei cantități variabile.

În baza unei solicitări din partea mai multor delegații, metoda valorii maxime ponderate a fost introdusă ca metodă principală pentru evaluarea expunerii în cazul expunerii nesinusoidale, însă utilizarea metodelor mai conservatoare este permisă în continuare (anexa II). Cu toate acestea, unele delegații au considerat că valorile de declanșare a acțiunii trebuiau să fie exprimate de asemenea ca valori maxime, deoarece indicatorii semnalelor nesinusoidale (în special ai semnalelor pulsate sau scurte) pot duce la subestimarea semnificativă a expunerii lucrătorilor și, în consecință, la un risc în cazul aplicării valorilor efective.

Factorul de securitate

În conformitate cu recomandările ICNIRP și în urma discuțiilor tehnice, factorul de securitate de 5 a fost aplicat în anexa II, ceea ce corespunde factorului de securitate utilizat în propunerea Comisiei.

Unele delegații au sugerat un concept de condiții de muncă controlate, cu un factor de securitate redus, în valoare de 2, care să fie utilizat pe lângă conceptul ICNIRP pentru condiții de muncă normale, cu un factor de securitate de 5.

Pragul riscurilor de proiectare

În propunerea Comisiei, limita privind câmpurile magnetice statice pentru riscul de proiectare a unor obiecte feromagnetice (zburătoare) a fost ridicată de la 3 mT (în Directiva 2004/40/CE) la 30 mT ⁹.

Cu toate acestea, o serie de delegații au considerat că această valoare ar putea duce la situații în care să se subestimeze riscul asumat de persoanele care lucrează cu echipamentul. Prin urmare, valoarea de declanșare a acțiunii pentru riscul de proiectare a fost redus din nou la 3 mT, însă cu adăugarea importantă că aceasta se aplică numai magneților relativ puternici, în cazul cărora există riscul de proiectare.

⁹ Tesla (simbolul T) este unitatea de măsură derivată pentru densitatea fluxului magnetic în SI (Sistemul internațional de unități); 1 mT reprezintă 10⁻³ tesla.

Valorile-prag legate de efectele auditive

În urma discuțiilor și a observațiilor formulate de delegații, recomandarea unei limite în vederea evitării efectelor auditive a fost reformulată ca o valoare-prag care poate fi depășită, cu condiția să se fi luat măsurile de precauție corespunzătoare. Sistemul respectiv este în conformitate cu formularea sistemului de protecție pentru celelalte organe senzoriale, cum ar fi retina.

În urma ultimei reuniuni a grupului de lucru, nivelul de protecție și sistemul de protecție prevăzute în anexele II și III, în versiunea actuală (documentul 11151/12 REV 1), au beneficiat de sprijin general, însă pot fi în continuare necesare modificări de redactare care nu vizează fondul.

2) ARTICOLUL 3 (Derogări)

Versiunea actuală a articolului 3 cuprinde o descriere clară a sistemului de valori-limită de expunere, de valori-prag și de valori de declanșare a acțiunii, precum și trimiteri mai clare la anexe cu privire la condițiile de utilizare a diverselor valori, precum și la condițiile specifice legate de metodele de măsurare, astfel încât acesta să fie în conformitate cu versiunea actuală a anexelor.

Derogarea referitoare la RMN [articolul 3 alineatul (5) din propunerea de compromis a Președinției]

Propunerea Comisiei prevede, la articolul 3 alineatul (4), o excepție de la limitele de expunere pentru sectorul imagisticii medicale prin rezonanță magnetică și pentru activitățile conexe, care vor continua să facă obiectul tuturor celorlalte obligații, pentru a se asigura că utilizarea și dezvoltarea de echipament RMN, considerat în prezent un instrument vital pentru diagnosticarea și tratamentul mai multor boli, nu sunt limitate într-o măsură disproporționată.

O serie de delegații au sprijinit menținerea derogării referitoare la RMN în scopul de a se asigura că nu este pusă în pericol utilizarea tehnologiei RMN în beneficiul pacienților, însă mai multe delegații au exprimat preocupări legate de tratamentul echitabil al lucrătorilor și de denaturarea concurenței. Unele delegații au indicat că o posibilitate de derogare de la limitele de expunere ar trebui să fie disponibilă și pentru alte sectoare, cum ar fi sectorul metalurgic, însă alte delegații s-au opus derogării sectoriale și au sugerat ca sectorul RMN să fie acoperit de o derogare generală.

Pe baza acestor discuții, o derogare referitoare la RMN revizuită, cu un domeniu de aplicare mai restrâns, limitat la anumite activități din sectorul RMN, a fost introdusă de Președinție în propunerea de compromis, plecând de la presupunerea că nu întreg sectorul RMN se confruntă cu problema depășirii valorilor-limită de expunere cuprinse în propunerea de compromis a Președinției. Acest sistem de protecție alternativ ar fi utilizat numai în situațiile în care au fost epuizate toate posibilitățile de a aduce expunerea sub valorile-limită de expunere.

În urma ultimei reuniuni a grupului de lucru, s-a înregistrat un sprijin larg pentru derogarea referitoare la RMN (documentul 11151/12 REV 1).

Derogare generală (inclusiv pentru forțele armate) [articolul 3 alineatele (6) și (7) din propunerea de compromis a Președinției]

La articolul 3 alineatul (5), propunerea Comisiei prevede dreptul armatei de a utiliza un sistem de protecție echivalent, adaptat condițiilor sale de muncă specifice. Dispoziția respectivă a fost introdusă la solicitarea NATO, care utilizează un sistem de protecție bazat pe recomandările propuse de IEEE ¹⁰, în scopul de a asigura interoperabilitatea statelor membre ale NATO care fac parte din UE și care nu fac parte din UE.

Propunerea Comisiei prevede de asemenea, la articolul 3 alineatul (6), o derogare temporară (cu caracter general) în condiții controlate, în cazul în care este probabil ca limitele de expunere să fie depășite.

¹⁰ Institute of Electrical and Electronics Engineers (Institutul Inginerilor Electricieni și Electroniști)

O serie de delegații s-au opus unei derogări specifice pentru forțele armate, susținând că aceasta ar putea duce la un tratament inechitabil, în special între armată și personalul civil, și că statele membre ar putea oricum să aplice dreptul intern, care, de obicei, conține dispoziții speciale cu privire la cooperarea în domeniul militar. Delegațiile respective au susținut de asemenea că standardul actualmente aplicabil STANAG 2345, menționat în propunerea Comisiei, nu acoperă gama de frecvență joasă și, în consecință, nu reprezintă un standard echivalent cu directiva.

În propunerea de compromis, derogarea pentru forțele armate și derogarea generală au fost fuzionate într-o dispoziție care acordă accesul la o derogare numai temporară. O astfel de derogare ar trebui să abordeze nevoia unui sistem special pentru NATO și, în același timp, să ofere posibilitatea ca alte activități decât RMN pentru pacienți și cercetarea să utilizeze sisteme de protecție alternative, dacă condițiile pentru aceasta sunt îndeplinite.

Cu toate acestea, mai multe delegații au solicitat reintroducerea unei derogări separate pentru forțele armate pe bază permanentă, cu menținerea unei derogări temporare generale pentru întreprinderi. În special, acestea au ridicat întrebări cu privire la caracterul temporar al unei astfel de derogări pentru forțele armate, a căror interoperabilitate trebuie asigurată, potrivit acestora, pentru o perioadă de timp nelimitată.

În urma ultimei reuniuni a grupului de lucru, alineatul (6) necesită în continuare îmbunătățiri. În special, ar trebui să se analizeze în continuare caracterul temporar al derogării pentru forțele armate.

3) **ARTICOLUL 13 (Ghidul practic al Comisiei)**

Articolul 13 din propunerea Comisiei se referă la necesitatea de a se elabora un ghid practic pentru a facilita punerea în aplicare a directivei.

Articolul respectiv a fost aliniat cu propunerea de compromis în ceea ce privește anexele II și III, iar, actualmente, cuprinde o listă de aspecte cu privire la care Comisia ar trebui să elaboreze ghiduri practice, în scopul de a evita includerea unor chestiuni foarte tehnice în anexe și/sau trimiterile la standarde și norme.

În urma ultimei reuniuni a grupului de lucru, s-a înregistrat un sprijin larg pentru articolul 13, în versiunea actuală (documentul 11151/12 REV 1).

În ceea ce privește caracterul urgent al acestui dosar și eforturile deosebite depuse de Președinție și de toate delegațiile în scopul ajungerii la un acord asupra părților tehnice ale acestui dosar complex, Președinția consideră că anexele II și III și articolul 13 (în ceea ce privește aspectele acoperite de anexe), astfel cum figurează în anexa la documentul 11151/12 REV 1, nu trebuie reluate în discuție, cu excepția modificărilor ce țin numai de redactare și nu vizează fondul.

Președinția observă de asemenea că, în urma ultimei reuniuni a grupului de lucru, majoritatea delegațiilor au sprijinit propunerea Președinției în ceea ce privește articolul 3 ca fiind o bază bună pentru un compromis final, dar că există în continuare posibilitatea de a aduce îmbunătățiri suplimentare, în special în ceea ce privește caracterul derogării pentru forțele armate. Propunerea de compromis care beneficiază de sprijinul unei majorități a delegațiilor reprezintă astfel o bază bună pentru finalizarea discuțiilor cu privire la partea principală a directivei în cursul președinției CY, în scopul de a lansa negocieri cu Parlamentul European înainte de sfârșitul lui 2012.

IV. CONCLUZIE

Comitetul este invitat să ia act de prezentul raport și să-l transmită Consiliului (EPSCO) pentru reuniunea acestuia din 21 iunie 2012.